

ВПЛИВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ У СОБІ В ДІТЇЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасний світ швидко розвивається, даючи нам небачену досі кількість ресурсів. Водночас він вимагає від нас активності, рішучості та впевненості в собі, для того, щоб ми мали змогу скористатися цими ресурсами. Одним з важливих періодів формування впевненості в собі та своїх силах є молодший шкільний вік. Саме початок навчальної діяльності та перші оцінки, отримані від оточуючого світу, який переважно уособлюють вчителі та батьки, відіграють важливу роль у формуванні самооцінки дітей.

«Впевненість у собі — це якість особистості, яка проявляється у здатності дитини усвідомлювати власну спроможність розв'язувати доступні для її віку завдання; адекватно оцінювати свої можливості; довіряти власному досвіду, розраховувати на нього в ускладнених ситуаціях, бути переконаною у досягненні успіху» [1]. Саме тому у світі питання впливу оцінок навчальної діяльності на формування впевненості в собі активно досліджується. Навчання розглядають як процес здобуття знань, а оцінки — як зворотній зв'язок для учня, показник того, наскільки добре він засвоїв матеріал. Однак, розголошуючи оцінки учня, вчитель може перетворити їх на інструмент впливу, викликати в учня відчуття провини або сорому. Тому більшість навчальних закладів країн Європи заборонила розголошення оцінок учнів/студентів, а деякі сучасні європейські школи взагалі відмовляються від оцінювання. Вони вважають, що розголошення або виставлення оцінок створює нездорову атмосферу, сприяє таким проявам поведінки учнів як заздрощі, агресія, цькування, конкуренція, образи та втрата мотивації.

В Україні до цього часу викладачі шкіл оголошували оцінки учнів на уроках, створювали рейтингові таблиці та

вивішували фотографії найуспішніших студентів на дошки пошани. Однак з 2019-2020 навчального року в Україні законодавчому рівні заборонили розголошувати оцінки школярів, прагнучи таким чином позбутися цькування у школі через оцінки. Таке імплементування закордонного підходу до освіти потребує вивчення та аналізу. Адже, враховуючи відмінність менталітету, результати в Україні можуть відрізнитися від результатів, які отримали школи Європейського союзу.

Для того, щоб дослідити вплив оцінювання навчальної діяльності на самооцінку учнів молодшого шкільного віку більш повно, ми пропонуємо включити у вибірку для дослідження учнів загальноосвітньої державної школи та учнів інноваційної приватної школи. Загальноосвітня школа лише з прийняттям закону поступово змінює політику стосовно розголошення оцінок, тоді як приватна школа вже декілька років зберігає оцінки учня у повній конфіденційності.

Для того, щоб оцінити, чи відрізняється рівень впевненості у собі в учнів, можна використати такі методики як, опитування, анкетування, інтерв'ю з ключовими експертами (вчителі, куратори, батьки), адаптований для дитячого віку тест Кеттела та методику «Дерево». Питання для опитування та анкетування мають бути складені таким чином, щоб простежити зв'язок між оцінкою та впевненістю учнів в собі.

За результатами аналізу впевненості в собі учнів молодшого вікового віку приватної школи залежності самооцінки учня від рівня його успішності не виявлено. Однак, за результатами інтерв'ю з викладачами тієї ж школи можна сказати, що ця залежність існує, але не усвідомлюється самими учнями. Для більш повного аналізу впливу оцінки навчальної діяльності на формування впевненості в собі в учнів молодшого шкільного віку необхідно провести аналогічне дослідження з учнями загальноосвітньої школи. Порівнявши отримані результати ми зможемо прослідкувати залежність рівня впевненості в собі від рівня успішності учня. До того ж ми зможемо дослідити вплив розголошення оцінок та вплив політики конфіденційності.

Таким чином, можна зазначити, що вивчення впливу оцінювання навчальної діяльності на формування впевненості в собі у учнів молодшого шкільного віку є актуальним враховуючи тенденції у сучасній освіті як в Україні, так і у всьому світі. Виявлення або спростування такої залежності може дати додатковий поштовх до вивчення цієї теми в Україні та можливо допоможе працівникам навчальних закладів корегувати свої підходи до викладання.

Список використаних джерел

1. Mishechkina M. Je. Istorychnyj ta psihologo-pedagogichnyj aspekty ponjattja vpevnenosti v sobi / M. Je. Mishechkina // Zb. nauk. pr. Berdjan. derzh. ped. un-tu. Ped. nauky. — 2004. — № 1. — S. 114 — 123.